

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/329950473>

Працівники-шахраї та їх вплив на ефективну діяльність підприємств

Conference Paper · November 2018

DOI: 10.5281/zenodo.1486273

CITATIONS

0

1 author:

Viacheslav Hladky

Volodymyr the Great Educational and Scientific Institute of Law

39 PUBLICATIONS 0 CITATIONS

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

Problems of Law [View project](#)

Corruption [View project](#)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський національний технічний університет
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра економіки та підприємництва

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ У ХХІ СТОЛІТТІ

*Матеріали
Міжнародної науково-практичної
конференції*

22 листопада 2018 р.

Кропивницький
2018

Пріоритети розвитку підприємств у XXI столітті // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 22 листопада 2018 р. – Кропивницький : РВЛ ЦНТУ, 2018. – 284 с.

Редакційна колегія:

Голова – д.е.н., проф. Левченко О.М., проректор з наукової роботи Центральноукраїнського національного технічного університету;

заступник голови – д.е.н., проф. Семикіна М. В., завідувач кафедри економіки та підприємництва Центральноукраїнського національного технічного університету;

Гончар О.І. – д.е.н., проф., професор кафедри маркетингу і торговельного підприємництва Хмельницького національного університету;

Лучик С.Д., д.е.н., проф., завідувач кафедри обліку і аудиту Чернівецького торговельно-економічного інституту КНТЕУ;

Пасека С.Р., д.е.н., проф., завідувач кафедри туризму і готельно-ресторанної справи Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького;

Трусевиц А. М., д.е.н., доц., доцент кафедри економічних наук Бельцького державного університету імені «Алеко Руссо» (Молдова);

Федосенко Л.В., к.е.н., доц., доцент кафедри фінансів та кредиту Гомельського державного університету імені Франциска Скорини (Білорусь);

Зяцько Й., професор, президент Європейського інституту безперервної освіти (Словаччина)

У збірнику опубліковано тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Пріоритети розвитку підприємств у XXI столітті», яка відбулася у Центральноукраїнському національному технічному університеті 22 листопада 2018 р.

Для викладачів, аспірантів, студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Може бути корисним також для підприємців, організаторів бізнесу та менеджерів підприємств.

Рекомендовано до друку Вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (протокол № 4 від 26.11.2018 р.)

За достовірність наведених у публікації даних, географічних назв, власних імен, цитат та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповіді.

Вакуленко Д.О., ст. гр. АГ-16-1	
ФАКТОРИ, ЯКІ СПРИЯЮТЬ ПІДВИЩЕННЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	191
Ванельчук Д.В., ст. гр. ЕП-16	
КІБЕРЗЛОЧИННІСТЬ ТА ШАХРАЙСТВА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ	193
Вуяхевич Д.С., магістрант; Кібальник Л.О., докт. екон. наук, професор	
ВЕЙВЛЕТ-АПРОКСИМАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ВАРТОСТІ АКЦІЙ ПРОДОВОЛЬЧИХ КОМПАНІЙ.....	195
Гладкий В.В., аспірант	
ПРАЦІВНИКИ-ШАХРАЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ.....	198
Євтушенко Т.О., студентка; Хмурова В.В., канд. екон. наук, доцент	
ЦІННОСТІ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	200
Івашенко С.В., аспірант	
ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК РОБОЧОЇ СИЛИ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ КОНКУРЕНТОСПОМОЖНОСТІ	202
Калинюк В., магістрант	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ОСНОВНІ ФОРМИ ЗДІЙСНЕННЯ ІННОВАЦІЙНИЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТЕЙ В УКРАЇНІ	204
Ковальчук Г.Р., студентка; Літинська В.А., канд. екон. наук, доцент	
МЕХАНІЗМИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЙНЯТОСТІ.....	206
Ковальчук Г.Р., студентка; Чернушкіна О.О., канд. екон. наук, доцент	
ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ ЯК ФОРМА ПОДІЛУ ПРАЦІ	209
Коломієць І.В., студент	
СУЧАСНИЙ СТАН ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	211
Котельбан С.В., аспірант	
РОЛЬ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО В РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ.....	215
Лігульчак В.В., студент	
МАТЕРІАЛЬНЕ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ.....	217
Лісовець Я.С., студентка групи ФС-17; (Науковий керівник: Котенко Т.М., канд. екон. наук, доцент)	
ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	220
Viktor Lutsyshen, студент	
THE SOCIAL EXCHANGE CONCEPT AS THE WAY TO OVERCOME SOCIAL FRAGMENTARITY	222
Маклаков С.М., здобувач; (Науковий керівник: Семикікна М.В., докт. екон. наук, професор)	
МЕХАНІЗМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ МОТИВАЦІЇ ЯК РЕГУЛЯТОР ТРУДОВОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПЕРСОНАЛУ.....	224
Маркітан Н.М., ст. гр. ФС-17; (Науковий керівник: Котенко Т.М., канд. екон. наук, доцент)	
АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ГРОШОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ	227

ПРАЦІВНИКИ-ШАХРАЇ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Починаючи з 1996 р. Асоціація сертифікованих експертів з шахрайства (Association of Certified Fraud Examiners, ACFE) – найбільша у світі організація по боротьбі з т. зв. «професійним шахрайством» (occupational fraud), у своїх доповідях звертає увагу на те, що все в більшій мірі економічний ризик для компаній приватного і публічного секторів обумовлюють «професійні шахраї». Означене підтверджується результатами проведеного ACFE дослідження 2410 випадків «професійного шахрайства», розслідуваних у період між січнем 2014 р. та жовтнем 2015 р. У той же час, значна частина цієї загрози, як зазначається в Доповіді про професійне шахрайство та зловживання 2016 р. [1, с. 6], обумовлена саме тими особами, котрі «були найняті для здійснення діяльності організації». З огляду на це, не виникає сумнівів, що ефективна діяльність підприємств є неможливою у тому разі, коли працівники цього підприємства будуть зловживати своїми можливостями, вчиняючи шахрайські та, зокрема, корупційні дії, «приватизуючи» таким чином активи підприємства (адже, «якщо диктатор може підкорити лише зовнішню свободу людини, корупція здатна проникнути набагато глибше, підкоряючи внутрішню свободу людини, а тобто – встановлюючи безумовну владу» на цією особою [2, с. 36]; відтак, особа, воля якої підкорена корупції, вже не здатна належним чином виконувати покладені на неї трудові, службові обов'язки).

Між тим, звернемо увагу на те, що концепція шахрайства співвідноситься з будь-якою навмисною діяльністю, здійснюваною однією особою (або групою осіб) з метою обману інших осіб [3, с. 499]. Зважаючи на це, можна погодитися з тим, що шахрайство необхідно охарактеризувати наступним чином: це отримання певного блага, що має цінність, особою шляхом умисного зловживання чи неправильного використання ресурсів або активів, що належать іншим особам [4, с. 76].

У цьому контексті, аналізуючи шахрайство, скоєне працівниками, вчені та експерти виокремлюють такий феномен, як «професійне шахрайство» (occupational fraud) [це поняття доцільніше перевести, наприклад, як «заняттєве шахрайство», проте, ми зупинилися на варіанті перекладу «професійне шахрайство» з тієї причини, що цей переклад є найбільш поширеним в українській науковій літературі, а будь-які інші варіанти перекладу поняття occupational fraud не здатні змінити концептуальну недосконалість цього поняття]. Під вказаним терміном розуміється використання особою своєї трудової зайнятості «для особистого збагачення шляхом навмисного зловживання або неправильного використання ресурсів або активів організацій-роботодавця [1, с. 6]. Однак з цим підходом не можна погодитися в повній мірі щонайменше з двох причин:

1) саме поняття occupational fraud, що широко поширене в англійській економічній та правничій літературі [див., напр.: 5; 6; 7], виявляється надміру «широким», що дозволяє зв'язати відповідну злочинну діяльність з більш широким колом осіб – з окремою категорією злочинців, віднесених до професійної злочинності (occupational crime, Berufskriminalität). Тобто, в цьому випадку йдеться про тих професійних злочинців, які у своєму злочинному промислі кваліфікуються на шахрайстві, будучи по суті тими, хто здійснює «професійне шахрайство». У той же час, слід звернути увагу на те, що «професійне шахрайство» в спеціальній економічній та правничій літературі

вченими також замінюється «шахрайством за участю працівника» (employee fraud) [8; 9; 10; 11], «шахрайством за участю інсайдера» (insider fraud) [12], «внутрішнім шахрайством» (internal fraud) [13]. Незважаючи на це, поняття «професійне шахрайство» знаходить своє відображення в дослідженнях українських вчених [див., напр.: 14, с. 195; 15, с. 148-151];

2) вважаємо, що мова в окресленому контексті повинна йти не лише про власність компанії, але і про власність будь-яких інших суб'єктів, за збереження якої (в повній мірі або частково) відповідає роботодавець відповідного працівника-шахрая (зокрема, це: речі працівників, що знаходяться в їх робочий час на території роботодавця; предмети, залишені клієнтами компанії на збереження тощо).

З огляду на викладене, доцільним є використання замість поняття «професійне шахрайство» терміну «шахрайство працівників». У той же час, з огляду на трудово-правовий статус т. зв. «професійного шахрая», особливості розуміння його як суб'єкта відповідного злочину, а також специфіку особистості цього злочинця, вважаємо допустимим замінити поширену назва означених суб'єктів більш точним, а саме – «працівник-шахрай» («службовець-шахрай»).

Список використаних джерел

1. Report to the Nations on Occupational Fraud and Abuse, 2016 / Association of Certified Fraud Examiners. Austin, TX: ACFE, 2017. 91 p.
2. Гладкий, В.В. Концептуалізація інформатизації про стан корупції у державних органах України. Правові засади організації та здійснення публічної влади: збірник тез Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Хмельницький, 23-30 квітня 2018 р.). Хмельницький: Вид-во Хмельн. ун-ту управл. та права, 2018. С. 35–38 DOI:10.5281/zenodo.1205237.
3. N'Guilla Sow A., Basiruddin R., Mohammad J., Rasid S.Z.A. Fraud prevention in Malaysian small and medium enterprises (SMEs). *Journal of Financial Crime*. 2018. Vol. 25(2). P. 499-517. DOI: 10.1108/JFC-05-2017-0049.
4. Behling S., Floyd K., Smith T., Koohang A., Behling R. Managers' perspectives on employee information technology fraud issues within companies/organizations. *Issues in Information System*. 2009. Vol. X, No.2. P. 76-81.
5. Holtfreter K. Is occupational fraud «typical» white-collar crime? A comparison of individual and organizational characteristics. *Journal of Criminal Justice*. 2005. Vol. 33 (4). P. 353-365. DOI:10.1016/j.jcrimjus.2005.04.005.
6. Peltier-Rivest D., Lanoue N. Thieves from within: occupational fraud in Canada. *Journal of Financial Crime*. 2011. Vol. 19(1). P. 54-64 DOI:10.1108/13590791211190722.
7. Shepherd D., Button M. Organizational Inhibitions to Addressing Occupational Fraud: A Theory of Differential Rationalization. *Deviant Behavior*. 2018. P. 1-21. DOI:10.1080/01639625.2018.1453009.
8. Albrecht W.S. Employee fraud: internal auditors must train themselves to recognize fraud symptoms and pursue the truth. *Internal Auditor*. 1996. Vol. 53(5). P. 26-36.
9. Bonny P., Goode S., Lacey D. Revisiting employee fraud: gender, investigation outcomes and offender motivation. *Journal of Financial Crime*. 2015. Vol. 22(4). P. 447-467. DOI:10.1108/JFC-04-2014-0018.
10. Omar M., Nawawi A., Salin A.S.A.P. The causes, impact and prevention of employee fraud : A case study of an automotive company. *Journal of Financial Crime*. 2016. Vol. 23(4). P. 1012–1027. DOI:10.1108/JFC-04-2015-0020.
11. Nawawi A., Salin A.S.A.P. Employee fraud and misconduct: empirical evidence from a telecommunication company. *Information & Computer Security*. 2018. DOI:10.1108/ICS-07-2017-0046.
12. Pontell H.N. White-collar crime or just risky business? The role of fraud in major financial debacles. *Crime, Law and Social Change*. 2005. Vol. 42(4-5). P. 309–324. DOI:10.1007/s10611-005-1934-1.
13. Gunduz M., Önder O. Corruption and internal fraud in the Turkish construction industry. *Science and Engineering Ethics*. 2013. Vol. 19(2). P. 505–528 DOI:10.1007/s11948-012-9356-9.
14. Зубок М.І., Яременко С.М. Протидія шахрайству в системі економічної безпеки банку. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія: Економічна. 2011. Вип. 2. С. 191-202.
15. Мігус І.П., Міненко М.В. Особливості виявлення та протидії шахрайству: зарубіжний досвід. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. Серія: Економічна. 2015. Вип. 1. С. 145-152.